

Kázeň brata biskupa Jana Wacławka na Synode ECAV v Trenčianskych Tepliciach

Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Ježíše Krista Amen.

Spočinula na mně ruka Hospodinova. Hospodin mě svým duchem vyvedl a postavil doprostřed pláně, na níž bylo plno kostí, ... Potom mi řekl: „Lidský synu, tyto kosti, to je všečen dům izraelský. Hle říkají: „Naše kosti uschly, zanikla naše naděje, jsme ztraceni. Proto prorokuj a řekni jim: Toto praví Panovník Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby a vyvedu vás z vašich hrobů, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. I poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás z hrobů, můj lide. Vložím do vás svého ducha a oživnete. Dám vám odpočínutí ve vaši zemi. I poznáte, že já Hospodin jsem to vyhlásil i vykonal, je výrok Hospodinův.“

Ezech. 37,1.11-14

Důstojní biskupové a dozorci, důstojné předsednictví synodu a synodálové, vzácní hosté, milí bratři a sestry!

I. Co musíme udělat pro to, abychom onemocněli? (Jsou lidé, kteří se chtějí vyhnout nepříjemnostem v práci nebo ve škole, a tak kladou takovou otázku.)

Co musíme udělat pro to, abychom mohli být o trochu starší? (Je to časté přání dětí, které s obdivem vzhlížejí ke starším sourozencům a kamarádům a rády by se zapojily do jejich kolektivu a ve všem se jim vyrovnaly. Jenže ti starší je pro jejich nižší věk totálně přehlížejí.)

Co musíme udělat, aby nám na polích shnila veškerá úroda?

Co musíme udělat, aby nám exekutor zabavil dům nebo aby nám zchátral kostel?

Co pro to vše musíme udělat?

Nemusíme pro to udělat vůbec nic.

Nemoc si nás dříve nebo později sama vyhledá. Stejně tak bez našeho přičinění sami zestárneme, byť bychom se tomu oproti přání dětí vehementně bránili.

Ovoce, zelenina a veškerá úroda zemědělců na polích rovněž sama shnije. Stačí, když pro její sklizeň neuděláme vůbec nic.

Aby nám exekutor zabavil vlastní dům, stačí, že přestaneme platit výdaje za energie. Za pár let dluh, včetně penále a úroků, vyrostе do tak závratných částek, že se nepřestaneme divit.

A s těmi kostely a církevními budovami to mnozí známe z vlastní zkušenosti. I ten nejkrásnější dům časem zchátrá. Když jsem nastoupil jako vikář do sboru na mém prvním působišti, jedna místnost na faře byla zamčena. Ptám se: Proč? Protože se celá místnost s celou podlahou před nějakým časem propadla do sklepa.

Proč tomu tak je? Protože žijeme ve světě pomíjivosti a destrukce. To platí nejen pro svět materiální, ale i duchovní, neboť do tohoto světa se vloudil hřích, moc zla a smrti, moc destrukce působící zkázu, jejímž výsledkem jsou často jen „suché kosti“, jak to obrazně líčí prorok Ezechiel v přečteném textu. Navzdory tomu, že před časem vše hýřilo životem, optimismem a radostí, nyní jsou tu „suché kosti“.

To zakusil izraelský národ. Pán Bůh si jej vyvolil a zvláštním způsobem jej chránil. Skrze Mojžíše jej vyvedl z egyptského otroctví, provedl pouští do zaslíbené země, dal jim vůdce a proroky. Židé na každém kroku mohli zakoušet jeho milosrdenství, moc a požehnání. Měli na co vzpomínat.

Jenže, u toho vzpomínání to v některých dobách zůstalo. Z něho navíc pramenila falešná jistota, že jim nic zlého nehrozí. Pán Bůh je přece neopustí, ochrání svůj vyvolený národ.

No ano, proroci národ napomínali, že o svého Boha nestojí, že nedodržují jeho ustanovení a zákony.

No ale – kdo je dokonalý?! A tak hlasům proroků pozornost nevěnovali a pro jakousi vnitřní proměnu a nápravu neudělali nic.

Je zvláštní, že v onom „Nic“ sice jakési dobro nebo jakási pozitiva scházely, ale z druhé strany v tom „Nic“ nebylo zase nic tak extrémně špatného, zlého a hříšného. Výsledkem jsou však „suché kosti“. Ze slavné minulosti zůstala jen hořká vzpomínka, která se vynořovala Židům při každém zpívání žalmů v novém otroctví nad řekami babylónskými.

A je tomu vždy, když vůči moci destrukce, agrese nebo totalitě zla nepostavíme Nic nebo jen malou zábranu. Tím jen dáme prostor a umožníme, aby nás ono zlo postupně ovládlo a zničilo. Kolikrát se něco podobného opakovalo v dějinách!

Mnozí to prožívají i dnes v naší bývalé, slavné křesťanské Evropě! I my, podobně jako Židé, bychom se mohli odvolávat na slavnou minulost svých předků, jejich obětavou víru a vroucí zbožnost; na nádherné chrámy, které postavili, a mnohé ušlechtilé aktivity, které konali. Někteří by se mohli také odvolávat na hloubku vlastního poznání nebo teologického vzdělání. Jenže, co dnes zbylo z oné slavné křesťanské Evropy? Na mnoha místech jsou tu jen „suché kosti“, velkolepé chrámy zejíící prázdnotou, jak to vidíme zvlášť u nás v České republice.

Smutná, pesimistická skutečnost - podobně jako byla smutnou skutečností izraelského národa v babylónském zajetí.

II. Náš text však pesimistickým není, naopak je v něm představena nová vize a nová krásná budoucnost plná duchovního života. Co pro ni můžeme nebo musíme udělat?

1. Někteří odpoví, že se musíme všemožně snažit,
rozvinout své aktivity,
mít dobré teologické vzdělání nejlépe spojené s manažerskými kurzy,
mít projekty na revitalizaci a zakládání nových sborů,
mít evangelizační a misijní akce zvlášť pro děti a mládež,
zapojit misionáře ze zahraničí,
zapojit mediální sféru a reklamu,
nastartovat duchovní mobilizaci,
mít tak skvělou liturgii na bohoslužbách, jako ji máte Vy zde na Slovensku,
předložit nové návrhy a nové koncepce ke schválení na synod,
a další.

2. Oproti tomuto aktivistickému pojetí jsou tu i lidé s jiným názorem, kteří na položenou otázku, co můžeme udělat pro lepší budoucnost, odpoví: Nic, vůbec nic! Vše závisí výlučně na Bohu a Boží milosti! Na potvrzení svého názoru neopomenou zmínit reformační zásadu Sola gratia (Jen z milosti). Byť bychom svými aktivitami všechno převrátili naruby, výsledek může být pochybný, vždyť bez Božího zásahu, co my sami zmůžeme! Sam Pán Ježíš řekl: „Beze mne nic učinit nemůžete“!

Kdo má pravdu?

Někteří se přikloní k verzi první, jiní k verzi druhé, někteří budou částečně souhlasit s oběma postoji, a někteří řeknou, že obě strany se mýlí.

Co tedy?

V našem textu stojí za povšimnutí dvě slova. Prvním je výzva k činnosti z verše 12:

„Prorokuj“. Druhým slovem je zaslíbením z verše 13: a zní: **„Poznáte“**.

Společným jmenovatelem, coby podmínkou, jak pro výzvu k činnosti prorokování (tedy zvěstování Božího slova), tak i pro uchopení Božího zaslíbení („Poznáte“) – je **Víra**.

Bez víry se nemohu spolehnout na Boží zaslíbení a nepoznám jejich naplnění, snad jen svou nejistotu, strach a ztrátu pevného základu.

Bez víry rovněž nemohu prorokovat a zvěstovat Boží slovo. Uvedu banální příklad. Kdybych věřil, že u nás v Návsí rozdávají u čerpacích stanic benzín a naftu zdarma, měl bych pro vás všechny „euangelion“ (dobrou zprávu). Abych tomu sám uvěřil, musela by to být ovšem pravda. Jenže to pravda není. I u nás se za benzín a naftu platí. A tak věřit, ani zvěstovat dobrou zprávu o bezplatných pohonných hmotách nemohu. Kdybych přece tak činil, nejen že byste z toho prospěch neměli, ale bylo by to ke vzájemné škodě, zvláště pro mne. Stal bych se nedůvěryhodným, stal bych se lhářem.

Co Bůh od nás žádá, není ani v aktivistickém přístupu, ani v pasivním postoji („nicnedělání“ v očekávání, že Bůh sám vše udělá).

Co Bůh od nás žádá, je **víra**, která se neopírá o vlastní názory, představy a nápady, nýbrž se opírá o Boží slovo, podobně jak se o něj opíral Ezechiél, když měl uvěřit, že suché kosti ožijou. Jedná se o víru, která se prokazuje v poslušnosti a činech.

Jedná se o víru, která proměňuje nás samotné tak, že žijeme v pravdě a stáváme se věrohodnými svědky, jsme pravou solí, ne její náhražkou nebo napodobeninou.

Víra, která se drží Božího slova, pomůže překonat těžkosti a vytrvat ve službě Kristově do konce, kdy se naplní ono „Poznáte“, kdy se staneme účastníky nové nádherné budoucnosti. Tu však nikdy nesmíme zapomenout, že to, co pro nás připravil Bůh v oné vítězné budoucnosti, nebude naší zásluhou. Chvála a čest vždy patří Jemu, jak nás tomu učí Pán Ježíš v závěru modlitby Páně: Tvé jest království i moc i sláva.

Chtějme touto doxologií, touto oslavou končit nejen své modlitby a bohoslužby, ale i každý den, celý svůj život i veškeré dění v církvi v očekávání chvíle, kdy se připojíme k oslavnému zpěvu ze 4.kapitoly knihy Zjevení, jak to viděl a slyšel Jan na ostrově Patmos:

„Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí,
ten, který byl a který jest a který přichází.

Jsi hoden, Pane a Bože náš,
přijmout slávu, čest i moc.“

Amen.

